

e odraslani

3

150

Uvod

Inbox

Maša

to me

15 minutes ago [View details](#)

AUTORI

Ljiljana Petrović / Staša Arsenović Koprivica

IZDAVAČ

Centar za mobilnost resursa
Veselina Maslaše 76/V/46
21000 Novi Sad

LIKOVNI UREĐNIK

Darko Vuković

ILUSTRACIJA / DIZAJN

Aleksandra Obradović

ŠTAMPA

AMB Ekonomik

TIRAŽ

5000

Autori i izdavač zadržavaju sva prava, te nije dozvoljeno kopiranje i umnožavanje.
Brošura e-Odrastanje nastala je iz želje da se podigne svest dece i roditelja o novom okruženju koje predstavlja virtualni svet.

Svakodnevna aktivnost na internetu pruža ti bezbroj mogućnosti i stvara osećaj lažne sigurnosti.

Da li si znao da skoro svako domaćinstvo ima bar jedan računar ili mobilni telefon koji ima pristup internetu?

Da li znaš koliko se prevara desi svakog minuta na mreži?

Jedini način da sačuvaš svoju sigurnost jeste prevencija i edukacija.

Zakorači u siguran virtualni svet...

Reply

Reply all

Forward

prednosti korišćenja interneta

brza i jednostavna komunikacija

olakšava ti učenje i istraživanje

omogućava razmenu podataka i informacija

jednostavan pristup zabavnim sadržajima

Dragi roditelji

INTERNET MOŽE BITI ZANIMLJIV IZVOR
INFORMACIJA ZA DECU.

MOGU GA KORISTITI ZA ISTRAŽIVANJA, ZA POTREBE
DOMAČIH ZADATAKA, ZA PISANJE SEMINARSKIH
RADОVA, MOGU KOMUNICIRATI SA UČITELJIMA,
SA SVOJIM VRŠNJACIMA, MOGU IGRAТИ
INTERAKTIVNE IGRIĆE, OLAKŠAVA IM
UČENJE I PODSTIĆE KREATIVNOST.

Znaš da mnogi sadržaji nisu podvrgnuti nikakvoj proveri.

Sloboda govora, odsustvo cenzure i kritičkog mišljenja doprinose postavljanju neadekvatnih sadržaja koji mogu proizvesti strašne posledice po fizičko i mentalno zdravlje korisnika.

- CYBERBULLYING
- Internet predatori
- Prevare
- Krađa identiteta
- Krađa novca
- MALVERI, VIRUSI, TROJANCI

Specijalni hakerski programi kojima se stiče kontrola nad tuđim računaram.

Savet

OGRANIČI VРЕME
KORIŠЋЕЊА KOMP JUTERA.

- KOMPJUTER POSTAVITE U
ZAJEDNIČKOJ PROSTORIJI,
NPR. DNEVNOJ SOBI.

Ra Ša

danas 12:30

CYBER BULLYING

Internet predatori (obično odrasle osobe) vrebaju žrtvu (obično dete) putem lične komunikacije ili češće praćenjem aktivnosti na društvenim mrežama, chat room-u, forumima... Zlostavljanje na internetu ne odnosi se nužno na teme seksualne prirode (sex trafiking, prostitucija) tu su još i krađa, obmana, zloupotreba ličnih podataka, trgovina ljudima, prevare, ubistva.

Manipulacije se vrše najčešće, od prvog kontakta, preko građenje poverljivog odnosa između potencijalne žrtve i zlostavljača i obmane u vidu obećanja (npr. dobre zarade, posao u inostranstvu, modne agencije, rad preko letnjeg rasputna) gde kao vrhunac manipulacije imamo ucenu i zastrašivanje, zarad sproveđenja malicioznih namera.

ejjjjjjjjjjjj čao :)))

??? :(

koje su bezbedne virtuelne aktivnosti?

11:30

Otvoraj atačment (attachment) u e-mailu samo od ljudi koje poznaješ.

Internet može podstići loše ponašanje.
Ne iznosi stavove koji mogu nekome naškoditi.

Iza nekih od opcija koje se mogu naći na web sajtovima, kao što su "kupi" ("buy"), "preuzmi" ("download") ili "dodaj" ("add") neretko stoje grupe organizovanih prevaranta koji mogu zloupotrediti lične podatke posetioca sajta.

Lični podaci, kao što su ime i prezime, broj telefona, datum rođenja, adresa škole zbog zloupotrebe se ne ostavljaju na internetu.

Treba uvek da tražиш dozvolu od odrasle osobe pre nego što nešto objaviš "upload" ili preuzmeš "download" na internetu.

Ne razgovaraj sa nepoznatom osobom.

Hvala!!!!

Važno

JEDNA OD VAŽNIJIH STAVKI JESTE DA SE LAŽNI PROFILI NA DRUŠTVENIM MREŽAMA LAKO MOGU NAPRAVITI. STICANJE NOVIH POZNANSTAVA I SKLAPANJA PRIJATELJSTVA JE MNOGO LAKŠE I BRŽE U VIRTUALNOM SVETU. MNOGO JE LAKŠE IZGRADITI LAŽNI IDENTITET I NIKADA NE MOŽEĆE BITI SIGURNI KO JE ZAISTA SA DRUGE STRANE EKRANA.

Pazi na password

I na screen name / nadimak

Šifre je potrebno često menjati i aktivirati sa duplom autentifikacijom, jer hakeri preko programa keylogera ("keylogger") mogu da se uloguju na e-mail adresu samim tim i na facebook profil, jednom rečju mogu zloupotrebiti podatke koji se nalaze na internetu.

Šifra bi trebalo da sadrži kombinaciju slova, brojeva i drugih simbola, da se lako pamti, da ne može niko drugi da je pogodi i da roditelji budu upoznati sa detetovom šifrom.

Na internetu ne ostavljati svoje lične podatke.
Na društvenim mrežama koristiti "privacy settings".
Sadržaj koji postavljate na internet bilo da su tekstovi, fotografije, video snimci ili nešto drugo TRAJNO ostaju na internetu uprkos brisanju.
Ukoliko je neko taj sadržaj delio ("share") ili snimio ("screenshot") ima priliku da to zloupotrebi.

Da bi zaštitio računar možes da koristiš i Firewall, anti-virus softver, OS Update i anti-spyware tools.

Parental Protection

MNOGI INTERNET SERVISI
NUDE OPCJE RODITELJSKE KONTROLE
"PARENTAL PROTECTION" KAO I
"FREE INTERNET SAFETY TOOLS FOR PARENTS"
BLOKIRAJUCI ODREDBENE SADRŽAJE
NA RAČUNARU. UKOLIKO IMATE
WIRELESS INTERNET MREŽU POTRUDITE
SE DA BUE "ENCRYPTED" ZAKLJUČANA).

18:03

#društvene #mreže mogu uticati na tvoju budućnost.
Sve što objavljujes može da se doživi kao samopromocija
u službi građenja imidža u virtuelnom svetu.

Jedan od najistaknutijih problema jeste
#vršnjačko #nasilje

18:08

RawShaw

Vršnjačko nasilje na internetu podrazumeva širenje
poruka mržnje, rasne i verske netrpeljivosti,
uvredljive poruke koje mogu naneti nekome štetu,
širenje negativnih informacija (tekstovi, izjave,
fotografije...) sa ciljem da pojedinac bude povređen
i/ili isključen iz društva.

18:13

Seen

UKOLIKO JE VAŠE DETE UPOZNALO „PRIJATELJA“
NA INTERNETU, OBJASNITE DETETU DA SE NE
UPOZNAJE SA TAKVOM OSOBOM, UKOLIKO MORA,
UKAZITE MU DA UPOZNAVANJE MORA BITI NA
JAVNOM MESTU I U PRATNJI ODRASLE OSOBE.

masha13

3m

masha13 Family <3

Savet

PREPORUKA ZA RODITELJE JE DA
IZGRADE TOPAO NENAMETLJIV
ODNOS SA SVOMOG DECOM
-DA UCVRSTE POVERENJE
-DA IZGRADE KRITICKO MIŠLJENJE
KOD SVOJE DECE
-DA JIH NAUČE DA BUDU ODGOVORNII
PREMA SEBI I DRUGIMA.

10.0 MP

